

katere opisuje, so Dubrovnik, Ercegnovi in Hvar. Zanimljivo riše prirodno krasoto dalmatinskega zemljišča, pa tudi pripoveduje marsikaj zanimivega iz politične in umetniške zgodovine teh krajev ter vpleta vmes tudi različne meditacije, n. pr. o verskih in narodnostnih odnošajih. Včasih nam predstavi kako zanimivo lice, kakršno je n. pr. »Barba-Jane«.

3.) Mala biblioteka. Po načelu: »Zanimljivo, vredno in ceno« hoče založnica osnovati biblioteko, slično nemški Reclamovi. Vsak zvezčič bode obsejal 5—6 pol 16°. in bode stal 12 kr. Prinašala bode priznana dela srbskih in tujih pisateljev. Prvi zvezek na ogled prinaša »Ljubav prema knjizi«. Po Edmondu de Amicisu. Sa napomenama nekoliko srpskih književnika. (S cirilskimi slovi).

Tolstega roman »Vstajenje« (Восстание) prinaša petrograjski tednik »Njiva«. Zanimivo je, da se je slavní ruski pisatelj, ustvaritelj »Vojne in mira«, »Ane Karenine« in drugih klasičnih umotvorov, ki je zadnje čase nekako zatajeval svoja beletristična dela ter se pečal bolj s socialnimi in filozofskimi problemi, ustanovivši poseben način življenja, v svoji visoki stasosti — lani je praznoval svojo sedemdesetletnico! — spet povrnil k svoji prvi ljubezni — k poeziji. Njegov najnovejši roman je vzbudil po vsem izobraženem svetu pravo senzacijo ter izhaja vzporedno z ruskim izvirnikom v prevodih vseh večjih evropskih jezikov. Pripoveduje se, da se nekaterim časopisom tekst »Vstajenja«, oziroma njega prevod priobčuje kar po brzoglavu! O ti kosmati ruski barbari! —

Sicer pa je grof Tolstoj kot pisatelj in kot filozof taka znamenitost ne samo v slovanski, ampak v svetovni književnosti sploh, da je skrajni čas, da se tudi mi Slovenci pobliže seznanimo z njim. »Slovanski knjižnici« v Gorici bi bilo slovensko občinstvo gotovo hvaležno, ako bi mu podala Tolstega »Vstajenje« v prevodu. —

Hrvaški prevod tega znamenitega romana je oskrbel Mil. pl. Mareković ter ga izda zagrebška kr. vseučiliška knjigarnica Franje Suppana v kakih 20 zvezkih po 20 kr. Prvi zvezki so že izšli. Ker je roman izreden pojav v svetovni književnosti, in ker je hrvaški prevod tudi Slovencem razumljiv, zato priporočamo to podjetje onim rojakom, ki se hote seznaniti s tem imenitnim delom ruskega književnika. Naročnina se pošilja založnici knjigarnici v Zagreb.

A. Aškerc.

Glasba v Novem mestu v minoli sezoni. Glasbena Matica v Ljubljani je dala pravec novejši slovenski glasbi in provzročila nje resno gojitev s stališča umetnosti. Vpliv tega novega stremljenja se pozna že dokaj tudi v Novem mestu, ki je doseglo vzlic skromnim razmeram prav dosti. Temelj temu novejšemu gibanju je pač glasbena šola, katero je po napornih pripravah novomeških rodoljubov l. 1898. ustanovila ljubljanska Glasbena Matica.

Šoli je dvojen namen: vzgajati glasbeni naraščaj pa tudi glasbeno občinstvo po vsem Dolenjskem. V prvem oziru šola vedno napreduje. Sedaj ima že preko 60 učencev za razne instrumente: za klavir, gosli in druga godala ter za pihala, še več pa ima učencev za zborna petje. Vsekakor bode treba vsaj enega stalnega učitelja, da se bode laže brigal in potegoval za šolske namene. V drugem oziru je zavod tudi v letošnji sezoni dosegel lepe uspehe.

Kakor lani je tudi letos priredil 3 velike glasbene večere s sodelovanjem umetnikov iz Ljubljane; sodeloval pa je tudi sicer pri naših tradicionalnih zabavah: Vodnikoví, Prešernovi, pri pomladanskem koncertu itd. Že ob lanjskih

večerih so nastopali učitelji Glasbene Matice ljubljanske, med njimi nepozabni pianist Karel Hoffmeister; z njih pomočjo so se proizvajale skladbe starejših klasikov, pa tudi najboljših slovanskih glasbenikov. Letošnje tri večere se je gojila posebno kamorna glásba. Gg. Junek, Proházka in Vedral, učitelji Glasbene Matice iz Ljubljane, so nam predavali kolikor mogoče dovršeno. Bilo je seveda težavno izbrati primeren program; kajti našemu občinstvu ne morejo še ugajati skladbe težje dikcije. Pohvaliti je, da se je poseglo največ v slovanski repertoar; namesto nekaterih točk pa bi bili raje slušali Beethovna, Mendelsohna, Schumana. Kaka Beethovnova cello-sonata bi bila gotovo prodrila, ako bi jo bil predaval g. Junek s svojim polnim, gorkim tonom, in kaka glasbena slika na klavirju bi nam bila tudi ljubša nego Lisztova transkripcija!

Pri drugem glasbenem večeru smo imeli še poseben užitek. Slišali smo izbornega vijolinista g. Lhotskega. Zares, ob njegovem zdušnem igranju, ob njegovi divni tehniki se nam je zdelo, kakor da bi slušali kakega vijolinista najslavnejšega imena. Drugoč pa nam je pela gospica Devova. Naša dvorana je za solo-petje kaj prikladna, ker glas lahko popolnoma izpolni zvočno dvorano ter neposredno vpliva na vsakega poslušavca. Gospica Devova je pela nedosežno lepo; čisti glas, pravilna intonacija, imenitna interpretacija in pa še kar najintimnejši vpliv njenega petja v naši dvorani, vse to je učinilo vseskozi popoln uspeh. —

Z domačimi močmi se goji skoro edino le petje v zboru. Za to imamo učitelja g. Hladnika. To je mož, ki vztrajno in marljivo uporablja svoje obile talente; pa tudi njegove trudoljubivosti ni smeti zabiti. Spričo teh lastnosti se je povzpел osobito glede vodstva zborovega petja na umetniško višino. Mešani zbor — blizu 80 mladih grl — nam je proizvajal naše najlepše domače pesmi, pa strašil se ni tudi težavnejše naloge: pel je tudi 2 kora iz Dvořákové »Stabat Mater« ter si s preciznim proizvajanjem pridobil splošno priznanje. — Slednjič treba pa še navesti, da so se združili učitelji naše šole in drugi člani v orkester; res, da nedostaje trobil in pihal (razen piščali), pa vsekakor je to začetek bodočemu popolnemu orkestru.

To-le je storila tukajšnja šola Gl. M.! Kakega pomena je njeno delovanje za nas, to posebno občuti tisti, ki ve, kako neugodna so naša občila z drugimi kraji, ki so v glasbenem oziru na boljšem. Pa tudi sicer ima Gl. M. vzvišeno nalogo, povzdigniti našo glasbo iz diletantstva na umetnostno stališče. Res, da ima novomeška šola včasih male boje z malenkostnimi predsodki nekaterih oseb, a to nič ne de; ona je v pravih rokah, za njen uspeh se ne bojimo. Upamo pa, da bodo vzgojevalni pomen Matičinih šol pojmiли povsod tisti faktorji, katerim je take zavode podpirati moralno in gmotno. Matičin odbor v Ljubljani naj bi enake šole ustanavljal po vseh naših večjih mestih, posebno pa, kjer so srednje ali enake šole. V Kranju, Idriji, Celju, Mariboru, Ptuju, Trstu, Gorici itd. naj bi imeli vsaj po enega Matičinega učitelja, vzdrževanje šol naj bi pa zjamčili nekaj deželni in mestni zastopi, nekaj trdni denarni zavodi. Brez dvoma bi se društveno delovanje na ta način povzdignilo na še dosti višjo stopinjo in pospešilo kulturni razvitek našega naroda prav obilo.

Dr. + E.

Srbska glasba. Naš rojak Davorin Jenko je izdal na troške srbske kraljevske akademije te-le muzikalije: »Dvanajst srpskih pesama« za moški zbor (8°. 53 str.). Cena 5 din. — »Uvertira Milan« za glasovir (4°. 9 str.)